

คำไวพจน์

Master 1000+ คำ

รวมคลังคำพ้องความหมายภาษาไทย
จัดเรียงตามตัวอักษร ก-ฮ · 181 คำหลัก · 1104+ คำไวพจน์

WordyGuru.com

ดาวน์โหลดฟรี · ไม่ต้องสมัครสมาชิก

สารบัญ

1. ภาพรวมและวิธีใช้คลังคำ
2. ดัชนี 18 หมวดของ คำไวพจน์
3. ตารางคำไวพจน์เรียงตามตัวอักษร ก-ฮ
4. หลักการใช้คำเพื่อความหมายตามบริบท

ภาพรวมและวิธีใช้คลังคำ

คลังคำไวพจน์เล่มนี้รวบรวมคำเพื่อความหมายในภาษาไทยกว่า 1104 คำ ครอบคลุม 181 คำหลักที่นักเรียน-ครู-นักเขียนใช้บ่อยที่สุดในวรรณคดี การแต่งกลอน การเตรียมสอบ O-NET / TCAS และการใช้งานทั่วไป จัดเรียงตามตัวอักษรไทย ก-ฮ เพื่อค้นหาได้ง่าย • พิมพ์ใช้เป็นแหล่งอ้างอิงประจำห้องเรียนหรือโต๊ะทำงานได้ทันที

วิธีใช้:

1. เปิดที่หมวดตัวอักษรที่ขึ้นต้นด้วยคำหลัก (เช่น 'น้ำ' อยู่ในหมวด 'น')
2. อ่านคอลัมน์ที่ 2 (คำไวพจน์) เพื่อดูคำเพื่อความหมายที่ใช้ได้
3. อ่านคอลัมน์ที่ 3 (ความหมาย/บริบท) เพื่อทราบการใช้ที่เหมาะสม
4. สำหรับคำราชาศัพท์ คำพระสงฆ์ ดูหมายเหตุท้ายคำ เช่น (ราชา) (พระ)

ดัชนี 18 หมวดของคำไวพจน์

คำไวพจน์ในเล่มนี้สามารถจัดกลุ่มได้เป็น 18 หมวดตามความหมาย - ใช้ดัชนีนี้เมื่อต้องการค้นหาคำตามหัวข้อ (เช่น ค้นหาคำของ 'ดอกไม้' ทั้งหมด):

#	หมวดหมู่	คำหลักหลักในหมวดนี้
1	ดอกไม้-พืช	ดอกไม้ · ดอกบัว · ต้นไม้ · ใบไม้ · ผัก · มะลิ
2	สัตว์ป่า-สัตว์น้ำ	ช้าง · ม้า · เสือ · ลิง · งู · นก · ปลา
3	สัตว์เลี้ยง-ปศุสัตว์	วัว · ควาย · หมา · หมู
4	ท้องฟ้า-เทพฟ้า	ฟ้า · ดวงอาทิตย์ · ดวงจันทร์ · ดาว · เมฆ
5	น้ำ-สายน้ำ	น้ำ · แม่น้ำ · ทะเล
6	แผ่นดิน-ภูมิประเทศ	ภูเขา · แผ่นดิน · ป่า
7	ความสวย-ความงาม	สวย · งาม · ชาว · แดง
8	สภาพอากาศ-ฤดูกาล	ลม · ฝน · ไฟ · ราตรี
9	ผู้หญิง-สรรพนาม-เพศ	ผู้หญิง · ผู้ชาย · นางฟ้า
10	ครอบครัว-ความสัมพันธ์	พ่อ · แม่ · ลูก · ที่รัก
11	พระมหากษัตริย์-เทพ	กษัตริย์ · พระอินทร์ · พระพรหม · พระอิศวร · พระนารายณ์
12	หัวใจ-ร่างกาย-อวัยวะ	หัวใจ · ใจ · ตา · ปาก · หู · ผม · หน้า
13	อารมณ์-ความรู้สึก	รัก · โกรธ · กลัว · สุข · เศร้า
14	สี-แสง-มืด	ขาว · ดำ · แดง · เขียว · เหลือง
15	ชีวิต-ความตาย-จิต	ชีวิต · ความตาย · วิญญาณ · บุญ · บาป · สวรรค์
16	การกระทำ-คุณสมบัติ	การพูด · การกิน · การเดิน
17	ทรัพย์สิน-อาหาร-สิ่งของ	ทอง · เงิน · ข้าว · อาหาร · บ้าน · รถ
18	นามธรรม-ความรู้-เวลา	ความรู้ · เวลา · ความจริง · ความฝัน

ตารางคำไวพจน์ ก-ฮ

คอลัมน์: คำหลัก (ทั่วไป) คำไวพจน์ (คำพ้องความหมาย) ความหมาย/บริบท (วิธีใช้)

หมวด ก . 16 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
กระจก	อาทรศน์, อาทรศ, ทรรศนะ	วัสดุสะท้อนภาพ
กระดาษ	ศศ, ศคิ (กระดาษในจันทร์)	สัตว์ฟันแทะ
กระบือ / ควาย	ควาย, มหิงส์, มหิงสา, มหิษ, ลูลาย, กาสร	สัตว์เลี้ยงนม 4 ขา
กล้วย	หวาดกล้วย, สะดุ้ง, ผวา, ตกใจ, ขยาด, พรันพริง	ตอบสนองอันตราย
กลางคืน	ราตรี, รัตติ, นิศา, ราตรีกาล, นิศากร	ตอนค่ำ-มืด . ในกลอน
กลางวัน	ทิวา, ทิน, ทิวากาล, ภาส, ตะวันส่อง	ตอนแสง . ในกลอน
กล้าหาญ	วีระ, ศูร, อัจ, หัวหาญ	ความกล้า
กวี	นักประพันธ์, นักกลอน, จินตกวี, นักรจนา	ผู้แต่ง
กษัตริย์ / พระเจ้าแผ่นดิน	ราชา, ราชนัน, นเรนทร์, นโรดม, นเรศวร, ชัตติยะ (บ), บพิตร, จักรพรรดิ, ภูบาล, ภูมินทร์	ผู้ครองแผ่นดิน
การกิน	รับประทาน, เสวย (ราชา), ฉันท (พระ), บริโภค	กริยา . ราชาศัพท์
การพูด	กล่าว, เอ่ย, ตรัส (ราชา), ราบสั่ง, สนทนา, วจนะ, วาจา	กริยา . ราชาศัพท์
การยิ้ม	ยิ้มแย้ม, สรวล, แยม, ยิ้มหวาน	การแสดงสีหน้า
การร้องไห้	ร่ำไห้, โศกา, คร่ำครวญ, สะอึกสะอื้น	อาการเสียใจ
การเดิน	คมนาคม, จร, จาร, ดำเนิน, ลีลา	กริยา . ภาษาทางการ
การโกรธ	พิโรธ, โกรธา, มุนะ, ขุ่นเคือง, ชัดเคือง	อารมณ์โกรธ
เกาะ	เกาะแก่ง, อันทวีป, ทวีป	ที่ดินกลางน้ำ

หมวด ข . 7 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
ขนม	กระยาทิพย์, มิษฐานน, ของหวาน	ของหวาน
ของสวยงาม	วัตถุงาม, รัตน์, อภรณ์, รัตนภรณ์	วัตถุล้ำค่า
ขาว (สี)	เศวต, ศูกร, ปาณทร, ศุกล, ลิต, บัณทร, ธวัล	สีในวรรณคดี
ขุนนาง	อำมาตย์, มนตรี, ขุนพล, เสนาบดี	ข้าราชการชั้นสูง
ข้าว	ภัดด์, ตัณฑุล	อาหารหลักของไทย
ไข่	อันทะ	ของสัตว์ออกลูก
ไข้	พยาธิ, โรคา, โรค	อาการป่วย

หมวด ค . 20 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
คน / มนุษย์	มนุษย์, ขน, ปวงชน, นรา, นรชาติ, มานพ, ประชากร	บุคคล

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
คนฉลาด	บัณฑิต, ปราชญ์, เมธี, นักปราชญ์	ผู้มีปัญญา
คนชั่ว	อสังตบุรุษ, ทรชน, อนัธพาล	ผู้ทำผิด
คนดี	สาธุชน, สัตบุรุษ, อารยชน	ผู้ทำดี
คนยากจน	อนาถา, ผู้ขัดสน, ทูต	ผู้ยากไร้
คนรวย	เศรษฐี, มหาเศรษฐี, คหบดี, ธนิก	ผู้มีทรัพย์
คนแก่	เฒ่า, ชรา, ชราภาพ, วุฒม์, วัยสส	ผู้สูงอายุ
ครอบครัว	วงศ์, ตระกูล, สกุล, เครือญาติ, วงศาคนญาติ	กลุ่มเครือญาติ
ครู	อาจารย์, อาจารย์, ปาจารย์, ปา	ผู้สอน · ใช้ทางการ
ความจริง	สัจ, สัจจะ, สัตยา (ส), ปราภฏ	สิ่งจริง
ความตาย	มรณ, มรณะ, อนิจกรรม, อาสัญ, มฤตยู, มรณภาพ (พระ), สวรรคต (ราชา)	การสิ้นชีวิต · มีระดับ
ความฝัน	สุบิน, นิมิตร, มโนภาพ	ภาพในยามหลับ
ความรัก	เสน่หา, ปฏิพัทธ์, ปรีชา, สีนหา, สีนธ์, ภริมย์, ปรีดี	ความผูกพัน
ความรู้	วิทยา, ศาสตร์, ปรีชาญ, ปรีชาน	ปัญญา · ในวรรณคดี
ความสุข	โสมนัส, ปิติ, ปราโมทย์, สุขี, ทฤษฎี, เบิกบาน, สำราญ	ความรู้สึที่ดี
ความหวัง	ความปรารถนา, ความใฝ่ฝัน, อภิลាષ, มโนรถ	สิ่งที่ตั้งใจ
ความเศร้า	โศก, โศกา, ทูข, โทมนัส, วิปโยค, วิโยค	ความเสียใจ
ความโกรธ	โทสะ, พิโรธ, มุทะ, ชุ่นเคือง	อารมณ์ร้าย
คอ	คอ, กัณฐ์, ศีรกัณฐ์	ส่วนระหว่างหัวกับลำตัว
คำเปรียบเทียบ	กล, ครุณา, แจก, ฉันท, ตั้ง, ดุจ, ประดุจ, ประหนึ่ง, เพียง, เหมือน, ราว, เสมือน, อุปมา, ปาน	ใช้บรรยาย

หมวด ง · 5 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
งาน	ภารกิจ, กรณีย์, กิจ, กิจการ	หน้าที่ต้องทำ
งาม / สวย	โสภา, ลออ, รุจิรา, อโนชา, วิไล, ลาวัญย์, ใจไล, เอกอุ, อนงค์, จารุ	ความสวยงาม
งู	นาค, นาคา, อสรพิษ, อูรค, ฤษงค์, สัปปะ, ผณิ, อหิ	สัตว์เลื้อยคลาน
เงา	ฉาย, ฉายา, ปฤษฎา	ภาพสะท้อน
เงิน	หิรัญ, รชต, อรชร, อาชาติ, สัชณะ, ปรัก, ไทรม	โลหะมีค่า

หมวด จ · 4 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
จมูก	นาสา, นาสิก, ขาน	อวัยวะหายใจ-ดมกลิ่น
จันทร์เพ็ญ	ปुณณมี, ปุณณมี, บูรณมี	พระจันทร์เต็มดวง
เจ้าฟ้า	พระบรมราชโอรส, โอรส, ราชโอรส	เชื้อพระวงศ์ชั้นสูง

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
ใจ	หฤทัย, मन, ดวงใจ, มโน, ฤดี, ฤทัย, มนัส, กมล, ทรวง, หทัย, ออก, แด, มาน, รัต	ส่วนจิตใจ · นามธรรม

หมวด ฉ . 1 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
ฉลาด	เฉลียวฉลาด, ปราดเปรื่อง, เจนจัด, ปรีชา, สามารถ	มีไหวพริบ

หมวด ช . 5 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
ชนะ	ปราชัย (แพ้), ชัยชนะ, มีชัย, พิชิต	การได้รับชัย
ชาย / ผู้ชายอายุน้อย	ชาย, มานพ, หนุ่ม, บุรุษน้อย, ดรุณ	เพศชายวัยหนุ่ม
ชีวิต	ชีพ, ชีว, ชีวี, ชีวัน, ชีวา, ชนม์, ชนม์ชีพ	การเป็นอยู่
ช้าง	คช, คชา, คชสาร, คชาธาร, กุญชร, ตำรี, ไอยรา, หัสดี, นาคี, สาร, มาตงค์, กรินทร์	สัตว์ใหญ่ · ในวรรณคดี
เชื้อสาย	เทือก, เผ่าพันธุ์, สกุล, สายโลหิต	สายตระกูล

หมวด ด . 14 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
ดวงจันทร์ / พระจันทร์	จันทร์, จันทร, จันทรา, แชน, เดือน, บุหลัน, ศศิ, ศศิธร, รัชนีกร, นิศากร, โสไม, โสมา, นิศานาถ	เทพ์ฟากฟ้า · ในกลอน
ดวงอาทิตย์ / พระอาทิตย์	ตะวัน, สุริย, สุริยา, สุริยัน, ทินกร, ทิวากร, ภาณุ, ภาสกร, รวี, รังสิมา, ไถง	เทพ์ฟากฟ้า
ดอกกุหลาบ	กุพชกะ, ชาตบุษย์	ดอกไม้ตระกูลกุหลาบ
ดอกจำปา	จัมปา, จัมปกะ, จำปา	ดอกหอมเหลือง
ดอกช้อน	ภัทรเนตร, ภัทร	ดอกไม้ขาวช้อน
ดอกบัว	ปทุม, ปทุมมา, ปัทมา, ปัทม, อุบล, นิลูบล, บงกช, บุษกร, สัตตบงกช, นลิน, นลินี, กมล, จงกล, สโรช	ดอกไม้ในศาสนาพุทธ
ดอกบุนนาค	บุนนาค, นาคนิเวศน์	ไม้ดอกในวรรณคดี
ดอกพิกุล	พกุล, แก้วเกศา	ดอกไม้หอม
ดอกพุทธรักษา	บุษปรัक्षा, ดอกอุษา	ดอกไม้บูชา
ดอกไม้	บุปผา, บุปผ, บุปผชาติ, บุษบา, บุษบง, บุษงา, บุษจัน, ผกา, กุสุม, โกสุม, มาลัย, มาลา, มาลัย, มาลี, สุมาลี	พืชดอก · ในกลอน
ดาว	ดารา, ดารกะ, นักษัตร	เทพ์ฟากฟ้า
ดำ (สี)	กฤษณะ, กาฬ, มืด, มล	สีในวรรณคดี
ดิน	ปฐพี, ภูมิ, แผ่นดิน, ภูมินทร์, มหิ, ภพ, ปฐวี	พื้นโลก
เด็ก	ทารก, กุมาร, ดรุณ, ดารก, ลูก, เยาวชน	ผู้อายุน้อย

หมวด ต . 4 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
ตัวเอง	ตน, อาตม, อาตมา, ตูข้า, ฉันท	สรรพนามบุรุษ 1
ตา / ดวงตา	นัยน์ตา, จักษุ, เนตร, নয়นา, นัยนา, โลจนะ, ทิพจักขุ	อวัยวะการเห็น
ต้นไม้	พฤกษ์, พฤษา, ตรู, ไม้, รุกข์, รุกขชาติ, ฌอ	พืชยืนต้น
เต่า	กัจฉปะ, กัสสปะ, จิตรกฏ	สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ

หมวด ถ . 2 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
ถนน / ทาง	มรรค, มรรคา, มัคค, หนทาง, วิถี, ปันถ, ปันถา	ทางเดิน
ถ้ำ	ถ้ำ, คูหา, คุหา, ลำเนา	โพรงในภูเขา

หมวด ท . 7 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
ทหาร	โยธา, จตุรงค์, รัพล	ผู้รบ . ในกลอน
ทอง / ทองคำ	สุวรรณ, กาญจน์, กนก, ทิรัณย์, เหม, มาศ, จามิกร, จารุ, อุไร, ชาตรูป, ชมพูนุท	โลหะมีค่า
ทะเล	สาคร, สมุทร, ชโลทร, สาครเศศ, อรรณพ, อรรณว	น้ำกว้างใหญ่
ทาส	ข้า, ข้าทาส, บริวาร, บาทบริจาริกา	ผู้รับใช้
ทุกข์	ทุกข์, โทมนัส, วิปโยค, ทุกข์ระทม	ความเสียใจ-ลำบาก
ท้องฟ้า / ฟ้าย	นภ, นภา, นภาลัย, อัมพร, ทิฆัมพร, เวหา, เวหาส, คคนานต์, คคนัมพร, โปยม, ทาว	ส่วนเหนือพื้นโลก
เทวดา / เทพ	เทพ, เทวัญ, เทว, เทพยดา, เทวินทร์, อมร, อมรา, สุร, แมน, นิรชร	สิ่งศักดิ์สิทธิ์

หมวด น . 7 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
นก	สกุณ, สกุนา, บัณฑา, บัณฑิ, วิหค, วิหังค์, พิศ, บุหรัง, เขจร, ทวิช, ทิชากร	สัตว์ปีก
นกขุนทอง	สาธิกา, สาธิกาเหลือง	นกพูดได้
นกยูง	มยุระ, มยุรา, มยุร, ศิขรี, มยุเรศ	นกหางสวย
นรก	นिरย, นिरยภูมิ, อบาย	โลกแห่งทุกข์
นักปราชญ์	กวี, บัณฑิต, ปราชญ์, ปริญา, มุนี, เมธี, เมธาวิ, สุธี	ผู้รู้
นางฟ้า	เทวี, เทพี, อัปสร, สุรางคณา, สุรางค์, เทพธิดา, รัมภา, อัจฉรา, นิรชรา	หญิงสวรรค์
น้ำ	ชล, ชลธาร, นที, ธารา, อุทก, วารี, คงคา, สาคร, สลิล, ชโลทร, ชลาลัย, ชลาลัย, สริต, อรรณพ, มหรรณพ	ของเหลวพื้นฐาน

หมวด บ . 6 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
บัลลังก์	ราชอาสน์, สิงหาสน์, ราชอาสน์	ที่นั่งของกษัตริย์

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
บาป	ปาป, อกุศล, อกุศลกรรม	การทำผิด
บุญ	กุศล, ปุณ्य, กุศลกรรม	การทำดี
บ้าน	เรือน, เหย้า, นิवास, อาवास, คฤห, นิเวศ, นิเวศน์, ที่อยู่	ที่อยู่อาศัย
เบื่อ	ระอา, ระอ้า, ระโหย, อ่อนล้า	ความเหนื่อยใจ
ใบไม้	บรรณ, ปัตร์, ใบ	ส่วนของพืช

หมวด ป . 6 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
ประพันธ์	รจนา, แต่งกลอน, นิพนธ์, แต่ง	การเขียนวรรณกรรม
ประเทศ	นานารัฐ, รัฐ, แคว้น, แดน	พื้นที่ปกครอง
ปลา	มังจา, มัจฉะ, มัตสยะ, มิน, วาริช, นีรजर	สัตว์น้ำ
ปาก	โอษฐ์, โอษฐ์, मुख, วจนะ	อวัยวะการพูด
ปู	กรกฏ, กรากฏ, ปูทะเล	สัตว์ก้ามใหญ่
ป่า	พนา, พนาวัน, ไพร, ไพรสนธ์, พงไพร, อรัญ, อรัณย์, อรัญญิก, กานน, ดง, ถิ่น	พื้นที่ป่า

หมวด ผ . 9 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
ผม / ขน	เกศ, เกศา, เกศิ, ศิรเกศ, โรมมา, โลมา	ขน-เส้นใย
ผลไม้	ผล, ลม, ผลา	พืชผล
ผอม	ซูบ, อย่อง, แบบบาง	ลักษณะกาย
ผัก	ศาก, ปัก	พืชทานได้
ผู้ชาย	บุรุษ, นร, ปุริสะ, มานพ, นรา, ชาย	เพศชาย
ผู้ปกครอง	ผู้คุมครอง, ผู้นำ, เจ้าผู้ครอง	ผู้ดูแล
ผู้หญิง	สตรี, นารี, นาเรศ, อิตถิ, กัญญา, กัลยาณี, ยุพิน, ยุพา, นาง, นางคราย, อนงค์, อร, สุตา, กานดา, วนิตา, อังคณา, มาณวิกา	เพศหญิง
ผ้า / เสื้อผ้า	ภูษา, พัสตร์, อาภรณ์, เครื่องนุ่งห่ม	เครื่องนุ่งห่ม
เผ่าพันธุ์	ตระกูล, วงศ์ตระกูล, สายเลือด	ลำดับเชื้อสาย

หมวด ผ . 1 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
ฝน	วรรษา, วัสสะ, ฝนพรำ, ห่าฝน	น้ำตกจากฟ้า

หมวด พ . 10 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
พระธรรม	ธรรมะ, สัทธรรม, ธรรมรัตน์	คำสอนพุทธ
พระนารายณ์	พระวิษณุ, ตริโลเกศ, จัตุร मुख, หริ, रामราช, वासुเทพ	เทพในศาสนาฮินดู

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
พระพรหม	ธาดา, จักรพักตร์, ประเมษฐ์, ประชาณาถ, กมลასน์, สุรเชษฐ์	เทพในศาสนาฮินดู
พระพุทธเจ้า	พระสัมมาสัมพุทธเจ้า, พระบรมศาสดา, พระสุคต, พระโลกนาถ, พระชินวร, ตถาคต, มุนี	ผู้สร้างศาสนาพุทธ
พระยม	ยม, ยมราช, มัจจุราช	เทพยมโลก
พระสงฆ์	ภิกษุ, สงฆ์, สมณ, บรรพชิต	ผู้บวชในพุทธ
พระอินทร์	อมรินทร์, สหสัณย์, ตรีเนตร, มหินท์, มัฆวา, วัชรี, สุรินทร์, ศักร, โกสิย์, เพชรายุธ	เทพแห่งสวรรค์
พระอิศวร	ศิวะ, ศุลี, ศังกร, ประเมศวร์, สยมภู, มหาเทพ, มเหศวร	เทพในศาสนาฮินดู
พ่อ	บิดา, บิดา, บิดุรงค์, ชนก	ผู้ให้กำเนิดเพศชาย
เพื่อน	มิตร, มิตรสหาย, สหาย, สหชาติ	ผู้คบหา

หมวด ฟ . 2 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
ฟันดี	ทันต์, ทนต์, ทันตา	ส่วนปาก
ไฟ	อัคคี, เพลิง, อัคนี, อนล, เตโช, เปลว	ความร้อน-เผาไหม้

หมวด ก . 3 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
ภพ	ภพชาติ, ภพหน้า, ภพปัจจุบัน	ชาตินี้-ชาติหน้า
ภาพ	รูปลักษณะ, รูปร่าง, รูปะ, ลักษณะ	รูปลักษณะ
ภูเขา	คีรี, บรรพต, สิงขร, ไศล, พนม, ภู, ภูผา, ลิชรี, มหิธร	พื้นที่สูง

หมวด ม . 7 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
มะลิ	มัลลิกา, มัลลี	ดอกไม้หอม
มิด	อันธการ, ติมิระ, มิตมิต, ตโมไพร้	ไม่มีแสง
ม้า	อาชา, อัศวะ, อัสดร, ลินธพ, ตูรงค์, พาซี, มโนมัย, หัย	สัตว์ขี่
เมฆ	วลาหก, ปโยธร, ครรชิต, ยาน, นกาลัย	ก้อนไอน้ำในฟ้า
เมือง	ธานี, กรุง, นคร, นครา, นครินทร์, ราชธานี, ปุระ, บุรี, ธานินทร์, พารา	ที่ตั้ง-ชุมชน
แม่	มารดา, มาตา, มาตุ, มารดร, ชนนี	ผู้ให้กำเนิดเพศหญิง
แม่น้ำ	คงคา, นที, ชโลทร, สรินทร์, ชลธาร, ธารา, วารี	สายน้ำใหญ่

หมวด ย . 3 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
ยักษ์	อสูร, รากษส, ราพณ์, ทศกัณฐ์	ตัวร้ายในวรรณคดี
ยาก	ลำบาก, ทูรลภ, อันตราย	ไม่ง่าย
ยินดี	โสมนัส, ปราโมทย์, ปิติ, เปรมปรีดี	ความรู้สึกดี

หมวด ร . 5 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
รถ	รถา, ยาน, ราชรถ, วาหนะ, ราชยาน (ราชา)	พาหนะ
รัก	เสนหา, ลิเนหา, ภิรมย์, ปฎิพัทธ์, พิศवास, กำหนด, เปรม, อนุราศิ, อัก (อีสาน)	ความผูกพัน
รัศมี	ประกา, รั้งซี, ภาสุระ, ฉาย, อุษา	แสงสว่าง
รุ่ง	อินทรธนู	แถบสี 7 สีในฟ้า
รม	ฉัตร, เศวตฉัตร	ที่บังแดด

หมวด ล . 4 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
ลม	วาโย, มารุต, พายุ, วายุ, วาตะ, อนิล, สมිර	การเคลื่อนของอากาศ
ลำธาร	สายน้ำ, ธารา, นทีน้อย, ห้วย, ลำห้วย	ทางน้ำเล็ก
ลิง	วานร, พานร, กระบี่, กบินทร์, กบิล, วอก, มังกุระ, กปี	สัตว์ . รามเกียรติ์
ลั่น	ชีวหา, ลินชา	อวัยวะปาก

หมวด ว . 5 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
วัด	อาราม, อาวาส, วิหาร, พระอาราม	สถานที่ศาสนา
วัว	โค, คาวิ, พฤษภ, อุสุภ, ฉลู	สัตว์เลี้ยง
วิญญาณ	จิต, มน, มโน, มานัส	ส่วนนามธรรม
วิเศษ	ศักดิ์สิทธิ์, อัศจรรย์, อภินิหาร, มหัศจรรย์	สิ่งพิเศษ
เวลา	กาล, ฤๅ, สมัย, มหาฤๅ	ระยะ-ช่วง

หมวด ศ . 1 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
ศัตรู	ปัจจามิตร, ธิป, อมิตร	ผู้ตรงข้าม

หมวด ส . 10 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
สงคราม	ยุทธ, ยุทธนา, ยุทธการ, สมรภูมิ, รณภูมิ	การรบ
สวรรค์	สรวง, สูดติ, สุรบถ, สุราลัย, สุรโลก, ไกวัล, ไตรทิพ, ดุสิต, ไกรลาส, ไตรตรึงษ์	โลกของเทพ
สามี	ภัสตา, ภัสตร, ผัว	คู่ครองชาย
สาว	ดรุณี, ยุพตี, ยุพา, นางสาว	หญิงวัยหนุ่มสาว
สีน้ำเงิน / สีฟ้า	นิล, นิลรัตน์, อินทนิล	สีในวรรณคดี
สีเขียว	หริต, เขียวขจี, มรกต	สีในวรรณคดี
สีเหลือง	ปิต, เหลืองอร่าม, เหม	สีในวรรณคดี

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
สีแดง	โลหิต, รัตน์, อรุณ, ทับทิม, รุธิร, โรหิต, แสด	สีในวรรณคดี
เสียง	ศัพท์, ศัพท์, สำเนียง	ส่วนการไต่ถาม
เลือด	พยัคฆ์, พยัคฆา, ศารทูล, ขาล, ขลา, พาพ, ทวีปี	สัตว์ป่า

หมวด ท . 10 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
หญ้า	ติณ, ติณชาติ	พืชล้มลุก
หน้า / ใบหน้า	พักตร์, พักตรา, मुख, อานน, วทน	ส่วนหน้าของกาย
หน้าผา	ผาชะงอก, เจ้ามผา, ผาสูง	ส่วนภูเขาชัน
หมา	สุนัข, สุวาน	สัตว์เลี้ยง
หมู	สุกร, ศูกร	สัตว์เลี้ยง
หัวใจ	หฤทัย, ฤดี, ดวงหทัย, ดวงใจ, มโน	อวัยวะ · นามธรรม
หาด	ชายหาด, ทรายหาด, ฝั่งทะเล	ที่ทรายติดทะเล
หิน	ศิลา, ผา, หินผา	วัสดุแข็ง
หิว	อยากข้าว, ทูพิกข์, หิวโหย	ความต้องการอาหาร
หู	กรรณ, โสต, ศิวส์	อวัยวะการได้ยิน

หมวด อ . 7 คำหลัก

คำหลัก	คำไวพจน์	ความหมาย/บริบท
อก	ทรวง, อูระ, อกอูระ	ส่วนหน้าอก
อาหาร	ภัตต์, โภชน, กระจาย, โภชนะ, กระจายอาหาร	ของกิน
อิจฉา	ริษยา, มัจฉริย	ความรู้สึกไม่ดี
อิสราภาพ	เสรีภาพ, สวาตันตรัย, อิสระ	ความเป็นอิสระ
อ่อนน้อม	ถ่อมตน, สุภาพ, อ่อนหวาน	กิริยานอบน้อม
อ้วน	สมบุรณ, อ้วนพี, จำมา	ลักษณะกาย
เอกอุ	ยอด, เลิศ, อุดม, อุกฤษฏ์	สูงสุด

หลักการใช้คำพ้องความหมายให้ถูกต้อง

แม้คำเหล่านี้จะมีความหมายเหมือนกัน แต่ต้องเลือกใช้ให้เหมาะกับ บริบทและกาลเทศะ - ใช้ผิดบริบทจะดูแปลกหรือไม่สุภาพ

ตัวอย่างการใช้ตามบริบท

บริบท	ตัวอย่างประโยค	คำที่เลือก
ทางการ / ราชการ	นายกรัฐมนตรีประกอบพิธีไถ่ชีวิตโคกระบือ	โค + กระบือ (ไม่ใช่ "วัว" + "ควาย")
ในชีวิตประจำวัน	ชาวบ้านจูงวัวกับควายไปกินหญ้า	วัว + ควาย (คำสามัญ)
ราชาศัพท์	พระเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคต	สวรรคต (ราชาศัพท์สำหรับเชื้อพระวงศ์)
ในศาสนาพุทธ	หลวงพ่อมรณาพเมื่อคำคืนที่ผ่านมา	มรณาพ (สำหรับพระสงฆ์เสียชีวิต)
ในวรรณคดี / กลอน	ทินกรส่องนภาเกล้าสาคร	ทินกร (พระอาทิตย์) + นภา (ฟ้า) + สาคร (ทะเล)
ทั่วไป-ใช้พูด	พระอาทิตย์ขึ้นเหนือฟ้าและทะเล	คำสามัญ (ใช้กับเด็ก-คนทั่วไป)

กฎ 5 ข้อก่อนเลือกใช้คำไวพจน์

1. ดูว่าใครเป็นประธานในประโยค - ราชา? พระสงฆ์? คนทั่วไป?
2. ระดับภาษา - เป็นทางการ พิธีการ ใช้คำสูง • ทั่วไปใช้คำสามัญ
3. บริบทเนื้อหา - วรรณคดี-กลอน ใช้คำคลาสสิก • ภาษาพูดใช้คำธรรมดา
4. ที่มาของคำ - บาลี (สัจจ) vs สันสกฤต (สัตยา) - เลือกตามรูปประโยค
5. เลี่ยงคำซ้ำในประโยคเดียว - ใช้คำไวพจน์สลับ จะดูคลาสสิกกว่า

คลังคำไวพจน์เล่มนี้รวบรวมจากเว็บไซต์ WordyGuru.com - หากต้องการอัปเดต-คำเพิ่มเติม-ใบงาน-แฟลชการ์ด ดูที่ wordyguru.com/a/คำไวพจน์/guide/worksheet-printable